

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ**

*(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)
15 березня 2023 р.*

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

Київ – 2023

УДК 613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор,
Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

КОЛЕСНИКОВА І.П. – д.мед.н., професор;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 15 березня 2023 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К.: МВЦ «Медінформ», 2023. – 224 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «**Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини**» (Київ, 15 березня 2023 р.) висвітлено формування міждисциплінарних багаторівневих зв'язків екології та профілактичної медицини як складової системи громадського здоров'я, розуміння парадигми еколого-гігієнічних взаємин, направлених на зміцнення здоров'я людини через його соціальні, економічні, детермінанти, включаючи не лише питання безпеки харчових продуктів, умов праці та способу життя, профілактики інфекційних і неінфекційних хвороб але й мінімізації несприятливого впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення.

УДК 613+574]:061.3

*У разі повного або часткового використання матеріалів збірника
посилання обов'язкове*

*Оргкомітет конференції вважав за доцільне залишити
авторські тексти без змін*

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

здійснювали масштабну пропаганду здорового способу життя і праці, надавали практичну допомогу лікувальним та навчально-виховним закладам і, безперечно, були матеріально зацікавлені в результатах своєї діяльності.

Охорона та зміцнення здоров'я – не лише особиста справа кожної людини, а й одне з найважливіших завдань держави. Охорона здоров'я в Україні має профілактичний характер та ґрунтується на комплексному соціальному, економічному і медичному підході.

Профілактика захворюваності й пропаганда здорового способу життя має стати економічно вигідною державі та фундатором громадського здоров'я для наших громадян.

ПСИХОГЕННО-ГІГІЄНИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСІВ АДАПТАЦІЇ І ДЕЗАДАПТАЦІЇ В УРБАНІЗОВАНОМУ СУСПІЛЬСТВІ СТУДЕНТІВ З КРАЇН, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ВНЗУ

**Приліпка К.О., Коршенко В.О., Матвієнко Т.М., Саргош О.Д.,
Філатова В.Л., Буря Л.В., Комишан І.В., Романюк М.В., Рак Т.І.**

Полтавський державний медичний університет

У сучасному світі інтенсивно розширюються міждержавні освітні контакти, збільшується кількість молодих людей, які бажають отримати освіту за межами своєї країни. Успішність навчання іноземних студентів, рівень їхньої професійної підготовки значною мірою залежать від соціокультурної адаптації в країні перебування.

Україна володіє значним освітнім потенціалом і є активним учасником міжнародного ринку освітніх послуг. Протягом останніх років в Україну прибувають для отримання вищої освіти іноземні студенти більш ніж з 130 країн світу. Переважно це студенти з країн Африки, Арабського сходу, Індії, Ірану, Малайзії, Молдови, Турції та Узбекистану. Особливості морально-етичних норм етнічних груп, культурних цінностей, традицій та звичаїв, віросповідання — все це накладає свій відбиток на психологічний стан студента, який опинився в новому для нього мовному, соціальному, політичному та економічному середовищі. Адаптація до нових умов на побутовому рівні відбувається відносно швидко, а от все, що стосується засвоєння професійних знань в межах освітянського простору може займати досить тривалий період часу. Роль мовного бар'єру в цьому процесі недостатньо досліджений, мало висвітлений в літературі та потребує більш детального вивчення. Труднощі, які виникають в студентів під час навчання можуть призвести до виникнення відчуття розгубленості, незадоволеності та негативного ставлення до вищих навчальних закладів, стати причиною згасання звички відповідального ставлення до навчання.

Іноземних студентів в українській освіті приваблює відносно низька вартість навчання та проживання, фундаментальність окремих напрямків освіти та репутація провідних українських університетів, що зберігається протягом багатьох років. Освітнє середовище – основа будь – якого вищого навчального закладу. У ньому формуються умови для виховання і формування особистості,

захищеності й задоволення основних потреб усіх учасників освітнього процесу, їхнього професійного розвитку. Якщо одним з учасників освітнього процесу є іноземний студент, освітнє середовище постає як посередник між ним і середовищем країни навчання. Наголошуючи на допомозі, яку отримусь іноземний студент, у наукових дослідженнях часто вживають термін «підтримувальне освітнє середовище». Важливою функцією такого середовища є медико-психологічна, адаптаційна, дидактична допомога іноземним студентам. Дослідження прогнозованих вірогіднісних проблем, пов'язаних з дезадаптацією студентів-іноземців в освітньому середовищі України важливо розпочинати з аналізу механізмів виникнення проблемних ситуацій адаптації, що можуть призводити до девіантності поведінкових реакцій особи. Головне завдання адаптації студента до навчального процесу у вищому навчальному закладі – виробити свою власну модель поведінки, набути певних якостей (знань, умінь, звичок тощо), які необхідні для комфортного перебування.

Одним з провідних критеріїв адекватної адаптації студентів в освітньому просторі є показники успішності навчання - поточна успішність, результати підсумкових модульних контролів, результати екзаменів. Успішна адаптація до умов навчання залежить від вибору певної стратегії навчальної діяльності і напрацювання операційних механізмів для її здійснення. Ця стратегія з високою ймовірністю забезпечує максимально повну самореалізацію особистості в умовах вищого закладу освіти (мається на увазі не лише навчальна, але й позанавчальна діяльність, наприклад студентське самоврядування, студентські гуртки тощо). Вміння реалізувати себе в багатьох формах діяльності, передбачених у вищому закладі освіти, і визначають адаптованість до студентського життя.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ДЕТЕРМІНАНТІВ РАКУ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ

**Присяжнюк А. Є., Гудзенко Н. А., Фузік М. М., Хухрянська О. М.,
Бабкіна Н. Г., Даневич С. А.**

Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України

Як свідчать результати епідеміологічних досліджень єдиним достовірно встановленим фактором ризику раку щитоподібної залози (РЩЗ) є іонізуюче випромінювання, особливо, коли опромінення сталось у дитинстві. Тому вивчення цієї патології після Чорнобильської аварії привернуло значну увагу. Встановлено, що в атмосферу було викинуто близько 1,8 EBq ¹³¹I. Більше 10 % цієї активності випало на території України. Через 4–5 років після аварії відмічено зростання захворюваності на РЩЗ дітей. Вважається, що це зумовлено впливом опадів ¹³¹I та спостерігається переважно у північних регіонах України. Вивчення асоціативного зв'язку між радіаційним випромінюванням та ризиком виникнення РЩЗ встановило, що величина атрибутивного радіаційного ризику цієї патології в японській когорті (LSS) осіб, які перенесли ядерне бомбардування, складала 25 %.